

Sygn. akt V U 722/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 r. w Kaliszu

odwołania G. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 19 kwietnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie G. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 19 kwietnia 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu G. J. emeryturę poczynając od dnia (...) r.

UZASADNIENIE

W dniu 28.03.2013 r. r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla G. J..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 19.04.2013 r. w sprawie (...) odmówił G. J. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 29.04.2013 r. r. G. J. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 01.04.1971 r. do 15.02.1973 r. i od 15.12.1973 r. do 31.05.1994 r. w (...) w Z. na stanowisku traktorzysty, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania G. J..

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 30 lat 3 miesiące i 27 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach w okresie od 01.04.1971 r. do 15.02.1973 r. i od 15.12.1973 r. do 31.05.1994 r. w (...) w Z.na stanowisku traktorzysty. Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Obecnie odwołujący pozostaje w zatrudnieniu.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych warunkach od 01.04.1971 r. do 15.02.1973 r. i od 15.12.1973 r. do 31.05.1994 r. w (...) w Z.na stanowisku traktorzysty.

W okresie od 01.04.1971 r. do 31.05.1994 r. odwołujący zatrudniony był w (...)w Z.. Zakład ulegał różnym przekształceniom, zmianom organizacyjnym i zmianom nazwy począwszy od (...)poprzez (...)i Spółdzielnię (...). Zajmował się świadczeniem usług dla rolnictwa, usługami transportowymi. Posiadał także własne gospodarstwo rolne o powierzchni ponad 350 ha. Usługi transportowe dotyczyły drewna, opału, wapna, suszów na potrzeby różnych podmiotów. W zimie wykorzystywano ciągniki i traktorzystów do utrzymania stanu dróg, wywozu obornika i gnojowicy. Odwołujący w okresie od 16.02.1973 r. do 14.12.1973 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W świadectwie pracy z dnia 31.05.1994 r. wskazano okres zatrudnienia odwołującego w powyższym zakładzie od 01.04.1971 r. do 31.05.1994 r. i stanowisko kierowca ciągnika. W dniu 31.05.1994 r. pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Wskazano okres od 01.04.1971 r. do 31.05.1994 r., stanowisko kierowca ciągnika – Dział VIII poz. 3 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. Wskazano publikator dotyczący Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.03.1983 r. określający wykonywania pracy w szczególnych warunków. W kwestionariuszu osobowym wskazano stanowisko odwołującego – traktorzysty. W opinii za okres do 30.06.1976 r. wskazano iż odwołujący od 01.01.1972 r. pracuje jako traktorzysta. W podaniu o pracę z dnia 30.06.1971 r. wskazano iż odwołujący ubiega się o stanowisko traktorzysty. W umowie o pracę z dnia 30.04.1972 r. określono jego stanowisko jako traktorzysta. W umowie o pracę z dnia 02.01.1974 r. stanowisko odwołującego określono jako traktorzysta- omlotowy. W angażu z dnia 30.03.1974 r. stanowisko odwołującego określono jako traktorzysta. W umowie o pracę z dnia 01.02.1975 r. stanowisko odwołującego określono jako traktorzysta – omlotowy. W 1975 r. sporządzono dla odwołującego zakres czynności na stanowisku kierowcy. W umowie o pracę na okres od dnia 02.11.1977 r. do 31.07.1983 r. stanowisko odwołującego określono jako traktorzysta. W ocenie pracownika z 27.10.1982 r. stanowisko odwołującego określono jako traktorzysta. Podobnie w ocenie z lipca 1983 r. W dniu 28.04.1995 r. odwołującemu wystawiono zaświadczenie o pracy w okresie od 01.04.1971 r. do 31.05.1994 r. na stanowisku kierowcy ciągnika. W umowie o pracę z dnia 01.04.1993 r. na okres od 01.04.1993 r. określono, iż praca odwołującego polega na wykonywaniu wszystkich poleceń likwidatora. Określenie stanowiska jako traktorzysta omlotowy wskazuje, iż odwołujący obsługiwał ciągnik, który współpracował z maszyną do omlotów. Odwołujący jako dodatkowe zatrudnienie u innego pracodawcy wykonywał przez około 8 lat prace palacza w bloku, w którym mieszkał. Nie miało to związku z jego zatrudnieniem jako traktorzysty. Prawo jazdy na ciągniki odwołujący posiada od 12.08.1971 r. Odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę traktorzysty w okresie od 12.08.1971 r. do 15.02.1973 r. i od 16.12.1973 r. do 31.03.1993 r.

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków A. Z. i B. G.).

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A dział VIII poz. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców ciągników.

Praca na powyższych stanowiskach, aby dawała uprawnienie do wcześniejszej emerytury musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Musi to być praca wykonywana w ramach stosunku pracy.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w

szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 30 lat na dzień 01.01.1999 r.. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego Rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Odpowiada ono stanowi faktycznemu, poza określeniem daty początkowej i końcowej zatrudnienia w szczególnych warunkach co podyktowane jest datą otrzymania prawa jazdy kategorii T oraz różnymi pracami wykonywanymi przez odwołującego w czasie procesu likwidacji zakładu.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako kierowca ciągnika co najmniej w okresie od 12.08.1971 r. do 15.02.1973 r. i od 15.12.1973 r. do 31.03.1993 r. i była to praca wykonywana w ramach stosunku pracy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wystawione odwołującemu za ten okres świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach odpowiada stanowi faktycznemu i należało je uwzględnić. Wątpliwości budzi jedynie data ustania stałego zatrudnienia jako kierowca ciągnika wobec tego, iż od

01.04.1993 r. prowadzony był proces likwidacji zakładu i odwołujący był przewidziany do wykonywania wszystkich prac zleconych przez likwidatora oraz data początkowa- wobec uzyskania prawa jazdy kategorii T w sierpniu 1971 r..

Odwołujący wykazał okres zatrudnienia na dzień 01.01.1999 r. i okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd uwzględnił odwołanie.